

MONUMENTUL

an . 28 Cor.

o jum. . 14

o lună . 2-40

Muz. de Duminecă

an . 5 Cor.

Pentru România și

Muz. . 10 Cor.

de zi pentru Ro-

și străinătate pe

an 40 franci.

TRIBUNA

REDACȚIA
și ADMINISTRAȚIA
Deak Ferencz-utca 20.
INSERȚIUNILE
se primesc la adminis-
trație.
Mulțumite publice și Loc de
schia costă fiecare șir 20 fr.
Manuscripte nu se in-
polază.
Telefon pentru oraș și
comitat 502.

Aviz abonaților.

Rugăm toți abonații noștri să binevoiască să grăbi cu achitarea sumelor ce ne datorază. În același timp le aducem la cunoștință că dela toți aceia cari nu ne vor trimite abonamentul până la 10 Septembrie, vom incasa abonamentul prin oficiul postal.

Adm. »Tribuna«.

Vlaicu zboară.

București, 11/24 August 1910.

Am credința că informațiile ce le voi da aici, asupra inginerului ardelean Aurel Vlaicu și a invenției lui, vor deștepta pretutindeni adevărată satisfacție. Căci sânt așa de rare cazurile aceste însemnate, când putem și noi Românii să înregistrăm succese vizibile în variatele concurențe ale spiritului nou. Sânt așa de puține satisfacțiile ce le putem obține în diverse direcțiuni de progres, în raport cu alte popoare.

Invenția de care voim să vorbim nu mai este o noutate. Aurel Vlaicu, fiu de țaran român din satul Binținți, de lângă Orăștie, încă din copilărie își țese planul îndrăzneț al unei mașini zburătoare. Trecând prin școlile din patrie și înmulțându și cunoștințele tehnice la Universitatea din München, ideea ce l-a agitat a început cu încetul să ia trup. El a fost în direcția aceasta al doilea român, după bănațeanul Traian Vuia, care s'a preocupat adânc de desle-

gerea acestei probleme de știință. Dar pe când inteligentul său coleg Vuia, doborât de lipsurile materiale și întrecut de contemporanii săi francezi, cari împrumutaseră atâtea principii din încercările lui, a rămas în umbră, Vlaicu a știut cu multă răbdare să și realizeze proiectul.

Venit la București, tânărul acesta brun și cu ochii de foc, senin și curajos, a știut să cucerească repede opinia publică, presa și autoritățile pentru modelul său de aeroplan. Guvernul l-a angajat în serviciul său, i-a deschis atelierul Arsenalului, i a dat ajutoarele de lipsă și iată, în câteva luni, s'a ridicat acea mașină fermecată, de o rară eleganță ca înfățișare, mlădioasă ca o libelulă și în condiții superioare de funcționare. Aparatul inginerului Vlaicu este un monoplan de o înfățișare cu totul armonică și se deosebete în multe privințe de aparatele similare din Franța, are cârma mult mai simplificată și un motor de cincizeci de cai putere.

În sfârșit, iată-l întâiul aeroplan românesc terminat. Ceeace alții au încercat numai pe dibuite, ceeace Vuia n'a putut să ducă la fericit sfârșit, ceeace naivi întreprinzători ca Goliescu, Coandă, Brumărescu și alții, cu toată încurajarea presei și a oficialității, n'au reușit să îndeplinească, a isbutit să ne dea Vlaicu, într'o formă cu totul mulțămitoare.

Aparatul odată terminat, e scos din arsenal și dus în hangarul anume construit pentru scopuri aeronautice. În fața hangarului se întinde, în spre Chitila, un vast câmp de exerciții militare. Aici, în fiecare

seară, când soarele apune după o pădure, Vlaicu a făcut întâiele sale zboruri, timide mai întâi și nesigur pe cârma sa, dar apoi cu tot mai multă îndrăzneală. Și a fost o clipă de mulțumire generală, când după cea dintâi încercare, zierele din Capitală anunțau faptul cu cuvintele: *Vlaicu zboară!* Da, Vlaicu a zburat și prin aceasta întregul său principiu de aviațiune a biruit și problema, pe care și-a propus-o s'o rezolve în angajamentul său față de guvernul statului român, a fost perfect rezolvată.

De atunci au trecut mai multe zile. Cu isbânzi variate, la înălțimi și lungimi diferite, întâiul aviator român și a continuat zilnic evoluțiile pe câmpul de exercițiu. În seara de 10 August aceste evoluții au atins o culme. Pe o înălțime de 60 metri și o lungime de peste patru kilometri, Vlaicu a făcut întâiașdată distanțe de durată lungă în orizontul întins și publicul ales, întrunit cu această ocazie, l'a primit cu urale nesfârșite și i-a arătat toată admirația, căci acum s'a înrădăcinat definitiv credința, că inginerul Vlaicu, cu acest tip de aeroplan al său, a intrat în rândul zburătorilor de reputație universală.

Care va fi soarta acestui prim aparat de zburat, cu care avem cuvântul de a ne mândri, nu putem să prevedem. Crede-va guvernul român de necesar să rețină pentru serviciile statului pe meșter și opera lui, nu putem ști. În cursul lucrărilor sale iscusitul inginer n'a fost scutit de șicane și de mici neîncredere neleale! De-asemena s'a făcut greșala, că nu i-s'au pus mijloacele

Podoba.

De Guy de Maupassant.

Era una din acele fete, încântătoare, născută parol printr'o fatalitate în sinul unei familii de funcționari.

N'avea zestre și deci nici așa mari speranțe pentru viitor nu-și putea țese, n'avea ocazii să fie cunoscută, înțeleasă în gândurile ei și iubită spre a se putea căsători cu vre-un om bogat și distins; de aceea se lăsă în voia soartei și primi să se căsătorească cu un mic funcționar dela ministerul de instrucție.

Se purta îmbrăcată foarte simplu, n'avea cu ce să se gătească; se simțea nefericită întocmai ca o femeie declasată; femelle n'au nici castă, nici rasă; frumusețea, grația și farmecul lor le servă drept naștere și familie.

Ceeace le deosebește pe unele de altele este eleganța, fineța și elasticitatea spiritului lor. Aceste calități fac pe fetele din popor egale cu cele mai nobile femei.

Suferea grozav, căci se simțea născută pentru tot ce e delicat, pentru tot ce e luxos. O făcea să sufere sărăcia cea mare a locuinței ei, mizeria negră care se desprindea de pe pereții odăilor, de pe scaunele acelea roase și de pe urîșenia grozavă a tuturor stofelor din casă. Toate aceste lucruri cari pe alta n'ar fi desnădăjduit o, pe ea o torturau și o nelinișteau de neliniștit. Când o vedea pe m'ca Bretonă care-i făcea prin casă menajul, se deșteptau în ea atâtea regrete sfâșietoare, atâtea iluzii spurberate! Visa antecamere mici, căptușite cu tapete orientale, luminate cu

candelambre de bronz, mai visa doi voinici, îmbrăcați cu pantaloni scurți, dormitând în niște fotoluri largi, moleșiți de căldura caloriferului. Visa niște saloane mari împodobite cu mătăsuri vechi, cu mobile fine, ornate cu bibelouri neprețuite; se mai gândea la niște saloane cochete și parfumați destinate pentru mica conversație, dela ora cinci, cu pretenii cei mai intimi, oamenii cei mai cunoscuți și mai apreciați, a căror atenție ar dori-o cu nesăț toate femelle.

Când se așeza să prânzească înaintea mesei rotunde acoperită cu o față de masă de vre o trei zile neschimbată, în fața bărbatului ei care lva capacul castronului cu supă zicând: »Ah! ce mai ciorbă!... pe lumea asta nimic nu mi place mai mult decât ciorba asta«, mintea ei își făurea niște dineuri alese, argintării scilpitoare, păreții sufrageriei împodobiți cu tablouri ce reprezintă figuri vechi, sau păsări strălucitoare în mijlocul unor păduri pline de feerie. N'avea toalete, n'avea bijuterii, n'avea nimic; și nimic nu i plăcea mai mult decât toaletele și bijuteriile, păr'că se simțea făcută pentru toate acestea. Și dorea atât de mult să placă, să fie iubită, să fie seducătoare și iubită!

Ea avea o prietenă bogată, o camaradă de mânăstire și pe care nu mai vrea să o vadă.

Își petrecea timpul plângând zile întregi, de supărare, de regret, de disperare și de sărăcie.

Intr'o seară bărbatul se înapoia, cu fața plină de mulțumire, ținând în mână un plic măricel.

— Uite, ține ceva pentru tine!

Desfăcu imediat plicul și scoase o carte imprimată pe care erau scrise următoarele cuvinte:

»Ministrul de Instrucțiune publică și Mademe Georges Ramponneau roagă pe dl și dna Loisel să le facă onoare să ia parte la serata dela palatul ministerului Luni, 18 Ianuarie«.

Dar în loc să fie răpită de mulțumire, după-cum credea soțul ei, aruncă cu dispreț pe masă invitația murmurând:

— Ce vrei să fac cu aia?

— Da bine, draga mea, eu credeam că vei fi mulțumită. Tu nu ești niciodată din casă, și acum ai avea o ocazie frumoasă; cu mare greutate am putut obține invitația asta pe care ar dori-o toată lumea; e o invitație foarte căutată care nu se prea face funcționarilor; și afară de asta tu vei vedea acolo toată elita noastră.

Ea îl privea cu un aer foarte iritat, apoi îi zise:

— Ce vrei să-mi pui în spate ca să pot merge acolo?

La asta nu se gândise nici el, dar îi spuse:

— Bine, dar rochia cu care mergi la teatru? Mi se pare foarte bună. El tăcu, înmărmurit, pierdut, văzând pe femela lui plângând.

Două lacrimi mari picurau din ochi.

— Bine, dragă, ce ai tu?

Printr'o sforțare puternică, își înăbuși durerea și-i răspunse foarte calmă, ștergându și obrajii săi udați de lacrimi.

— Nimic. N'am toaletă și de aceea nu pot merge la această serată. Dacă invitația unui coleg a cărui soție va fi mai bine îmbrăcată ca mine. El era mahnit până în adâncul inimii, totuși îi putu spune:

— Să vedem, Matildo, cât ar costa o toaletă

la dispoziție, pentru-ca, înainte de a-și încerca aparatul, Vlaicu să fi petrecut vre-o lună-două la vre-o școală de pilotaj din străinătate.

Ori cum însă, Vlaicu nu se va opri aici. Câte-va zile de deprinderi încă, pentru stăpânirea completă a cârmei, câte-va evo'uții mai îndrăznețe, de dragul îndemănării și văzduhul îi se va supune, blajin, cucerit de puterea invenției lui. Și neamul românesc n'o să înceteze a se interesa de îndrăznețul și bineînțestratul său fiu, care ne-a dus la această izbândă.

O hotărîre frumoasă. Din Oradea-Mare ni-se scrie: Aflu din izvor sigur că *Ilustritatea* Sa episcopul Dr. Demetriu Radu a hotărît să contribuie pentru scopurile culturale urmărîte de »Asociația« din Sibiu fiecare an 500 coroane, care sumă comitetul central va putea-o distribui, în formă de premii, după buna sa chibzuală.

Dorim ca pilda acestui prelat român să fie urmată de mulți alții...

Intrevederi diplomatice la Ischl. Din Viena ni-se scrie: In sferele diplomației se petrec momente importante, a căror rost lîsă marele public nu este în situație de-al putea pătrunde deplin. Dupăcum am anunțat, contele de Aehrenthal, ministrul de externe, va sosi Sâmbătă seara la Ischl, iar Duminecă se va înfățișa în audiență la monarhul. Din Ischl, ministrul de externe va pleca la Salzburg, unde va avea o întrevedere cu ministrul de externe al Italiei, cu marchizul de San-Giulano. În constătuirea celor doi bărbați de stat vor asista și principele de Avarna, ministrul Italiei la Viena și cavalerul de Mérey, ministrul austro-ungar la Roma. În 31 August cei doi miniștri de externe, dimpreună cu principele de Avarna vor merge la Ischl, unde va avea loc recepțiunea ministrului de externe italian la monarhul.

Audiența de Duminecă a contelui de Aehrenthal la monarhul, câștigă o deosebită importanță prin împrejurarea, că d-sa a prmit aseară vizita

mai potrivită care îi ar putea servi și în alte ocazii, ceva mai simplu?

Ea se gândi câteva momente, făcu socoteliile și gândindu se la o sumă pe care ar putea-o cere fără să fie refuzată imediat de soțul său. În fine ea îi răspunse:

— Nu știu exact, dar cred că cu 400 de franci ași putea eși la socoteală. El se cam îngâlbeni, pentrucă economisise și păstra suma asta pentru cumpărarea unei puști ca apoi să se poată oferi la o partidă de vânătoare iarna viitoare, în câmpia Nantere, unor prieteni cari mergeau în părțile acelea Duminecă.

— Bine. Îți dau 400 de franci, dar căzneștete să-ți faci o rochie frumoasă,

Ziua de serbare se apropia, și d-na Loisel părea tristă, abătută și foarte mâhnită. Toaleta era gata. Soțul său îi spuse într'o seară:

— Ce ai tu de câteva zile încoace? Nu știu cum îmi pari?

— Cât sînt de mâhnită că n'am și eu o bijuterie, n'am nici o piatră să pun pe mine. O să par foarte sărăcăcios îmbrăcată. Mai bine ași prefera să nu merg la serată.

El reluă:

d-lui I. C. Brăteanu, președintele consiliului de miniștri român.

Fără îndolală că înalții diplomați se preocupă de marile interese ale triplei alianțe.

Un atac contra întreitiei alianțe. Aneversara a 80 ea a nașterii monarhului a fost înregistrată de întreaga presă din Europa cu semne de stimă și admirație. Solemnitatea acestei clipe a fost tulburată numai de câteva glasuri disonante ale presei franceze neoficiale, care nici acum n'a scăpat prilejul de-a scormoni substratul de nesinceritate al relațiilor dintre puterile triplei alianțe. Astfel ziarul *L'Aurore* spune următoarele din acest prilej:

Politica austriacă de supt lunga domnie a lui Francis Iosif, ne dă o pildă bizară de incoerențe, adevărat că meritul acesta nu este exclus nici din soarta altor popoare. Austriacii sînt azi foarte credincioși aliați ai germanilor și italienilor. Ci ne-ar fi zis și cine ar fi crezut acest lucru înainte cu cincizeci de ani, pe vremea când țînăra Italie striga plină de revoltă: »Abasso l'Austrilaco!« Pe vremea când principii domnitori ai Austriei au fost nevoiți să părăsească grăbiți palatele lor somptuoase din Firenze și vilele lor din Modena. Când Veneția se apăra vitejește, se lupta contra trupelor împăratului austriac, — pe cari azi îl sărbătorește cu prilejul aniversării a 80-a dela nașterea lui. Iar Sadowa? Dacă morții lor s'ar putea scula din mormânt, mult ce s'ar mai mira, văzând în noua alianță pe vechii dușmani. Dar istoria își are ciudățeniile ei. Și această triplă alianță e tare astăzi. Sînt fericiți austriecii, că firele alianței sînt atât de tari și că ele leagă atât de frumos pe dușmanii de odinioară. Francis Iosif, octogenarul împărat, își poate contempla cu satisfacție opera.

Partidul pricopselii. De-odată cu vechiul partid liberal au înviat și sistemul de protecție și milogeală politică atît de dezastruoasă pentru țară.

Acum sînt vacante două posturi de notari publici la Seghedin și la Raab și la fiecare post s'au prezintat peste 60 de concurenți: substituiți de notari publici, advocați și — deputați.

Se zvonește de pe acum că în ambele posturi grase vor fi numiți cite un deputat guvernamental, — cu disconsiderarea concurenților chemați...

— Ai să te împodobești cu flori naturale; au mult șic în timpul sezonului acesta. Cu 10 franci al putea avea câțiva trandafiri minunați.

El nu-l convenea.

— Ah nu se poate! nimic nu i mai umil decît de a avea o înfățișare de femeie săracă în mijlocul femeilor bogate.

— Cât ești de proastă! îi spuse bărbatul său. Du te la prietena ta madame Forestier și împrumută dela ea câteva bijuterii. Ești destul de intimă cu ea ca să-ți le poată da.

Nu mai putu de bucurie și scoase un strigăt plin de satisfacție.

— Adevărat, bine zici; la asta nu m'am gândit. A doua zi se duse la amica sa și-i spusă toată supărarea ei.

Madame Forestier se îndreptă către armoire, luă din el un cuferaș, îl deschise și spuse dnei Loisel:

— U-te, dragă, alege ce vrei.

Răscolind prin ele văzu o brățară, un colier de perle, apoi o splendidă cruce venețiană, aur și pietre admirabil lucrate.

Încearcă aceste podoabe în fața oglinzii, ezită, nu se putea hotărî nici să lase, nici să le ia, și întreba într'una:

— Nu mai ai altele?

Educația religioasă a claselor noastre „culte“.

E de sigur o mare primejdie, că înclinați noastă așa numită »cultă«, de o vreme începe a început a nu se mai da aprinși nici o importanță educației religioase.

Devastațiunile morale, produse de școala străină în sufletul intelectualilor noștri, în punctul acesta mai evidente decît în domeniul național-politic. Căci semne de intransigență politică și națională dau și cei ce au învățat numai în școli străine, dar vre-o manifestare de credință adevărată ori de viață religioasă intimă anevoe vei vedea la dînsii. Da:ă nu întâmpini chiar dezaastroase pieriri potrivnice bisericii și credinții, totuș uimit de indiferentismul cras, ce-l manifestă par'că ostentativ cu orice ocazie dintre domni noștri, cari luați de undă de culturi superficiale și pripite vor fi socotind, că prin acest indiferentism pot să se vedească mai bine, cît de »culti« sînt.

Dar, vai de asemenea cultură! Ea e cu mult mai rea și mai păgubitoare decît »prostimea cea bună și fără viclesug«, ca scrie la cărțile vechi.

Uitați-vă la alte neamuri mai înaintate la Englezi sau la Germani de pildă, unde cultura cea mai adevărată și mai temeinică este adânc pătrunsă de duh creștinesc în toate alcătuirile ei. Acolo nu vei găsi în familia nici unui om cult lipsa de interes pentru educația religioasă a copiilor, nici disprețul pentru tradițiile religioase ale marelui sau pentru formele cultului din trecut. Dimpotrivă vei găsi o mulțime de familii de cea mai înaltă treaptă socială pătrunsă pînd cu cel mai profund entuziasm în toate actele religioase, alături cu credința și din popor, nu numai la serviciul divin ci și în procesiuni lungi și obositoare, vei vedea întrecându se în jertfe și fapte de caritate, isvorite dintr'un puternic sentiment religios, a cărei flacără înțeleg a

— Ba da, caută, eu nu știu cam ce-ți place.

Caută într'o cutie cuprînsă cu saten negru, o rivieră de diamente; când o văzu, inima începu să i bată de o plăcere negrăită, mîinile îi tremurau. O luă, o puse în jurul gâtului ei, pe rochia ei nedecoltată; când se văzu rămase extaziată.

Apoi existînd întrebă cuprînsă de teamă:

— Îmi poți da asta? numai asta?

— Ah da, desigur.

Nu se mai putu stăpîni, sări la gâtul prietenei ei, o îmbrățișă cu înflăcărare, apoi fugi spre casă cu comoara la ea.

Ziua de serbare în fine sosi. M-me Loisel era un succes. Era mai frumoasă decît toate, elegantă, grațioasă, surzătoare și ne bună de veselie. Toți o priveau, se interesau de numele ei și țineau să i fie prezența.

Toți atașajii de cabinet doreau să valseze cu ea. Ministrul o remarcă și el.

Danța cu mult entuziasm, era transportată beată de plăcere nu se mai gîndea la nimic, la triunzul pe care-l avusese cu frumusețea ei, la gloria succesului ei, într'un fel de fericire provocată de toate aceste omagii și admirații, de toate aceste dorinți deșteptate în ea, de această viață.

Gulere
și
Manșete.

Numai calitate bună.
Marca lanț.

SUC. EMMER FERENCZ
Welsmayr Ferencz
Timișoara, centru, strada Hunyadi

vsplanta tot mai vie în sufletul genera-
lor, ce se succedează.

Da, fiindcă acele popoare au cultură ade-
rată, care știe creia tocmai cu ajutorul
alimentului religios armonia cea mai per-
că între individualitatea singuraticilor și
ria a neamului lor.

Dar la noi?

Lipsind, chiar din familiile cele mai bune,
tura adevărată, în locul ei se lefăește o
xpăială compromițătoare și nenorocită,
re se reduce la maimuțărirea unor forme
si ale civilizației moderne sau ultramo-
me și își găsește cea mai mare plăcere
fo rupere bruscă cu trecutul, într'o des-
siderare vădită a deprinderilor de viață
triarhală țărănească, adeseori de un fond
diletesc cu mult mai frumos și mai de
noare, decât toate năroziile și stârpiciu-
le, îmbrățișate în grabă și fără nici o so-
deală de clasa cultă.

În viața sa socială, ca și în cea casnică,
i pornirile și aspirațiile sale această clasă
cultă da neîntrerupte dovezi, că nu înțe-
ge și nici nu-și da silința să înțeleagă
teșul cel sfânt și mântuitor al credinței re-
giioase și al bisericii noastre strămoșești,
re a fost — după zisa lui Eminescu —
marca neamului românesc.

Nicăiri nu e mai izbitoare și mai deza-
linoasă nepăsarea, ce manifestă față de bi-
erică, domnii noștri semi sau hiperculți,
leat acolo, unde ei trăiesc în mijlocul po-
pului credincios și în contact zilnic, ne-
șlicot, cu țărani cari țin cu sfințenie la
scostă scumpă moștenire strămoșească:
india religioasă, ducând un trai profund
știnesc.

Punând în comparație viața aceasta cu
a domnilor, rămâi surprins de belșugul de
brumusețe, poezie și sentiment, cât cuprinde
teșul patriarhal țărănesc în toată simplita-
ta sa, aparentă, față de activitatea și for-
malismul gol înghețat al traiului domnesc.

Adeseori îți vine să crezi, că în clasa

noastră cultă nu bântuie numai epidemia
nepăsării față de biserică și credință, ci dea-
dreptul o înfiorătoare lipsă a sentimentului
religios...

Căci orice sentiment, fie cel estetic, cel
moral sau cel religios, dacă există în ade-
văr, trebuie să-și ceară neapărat un teren,
o formă de manifestare.

În ce fel se manifestă deci la intelectu-
alii noștri sentimentul religios? Aproape
nici într'un fel!

Ei biserica n'o cercetează, decât doar
din Paști în Crăciun. Și ceice se țin domni
mai mari, nici atunci. Medicul, neguțătorul,
funcționarii să scuză de obicei, că sânt
împiedecați de clientela și de afacerile lor
»urgente«. O scuză, care nu se poate nici
de cum accepta, căci a lăsat Dumnezeu de-
stule zile într'o săptămână, ca să și poată
isprăvi oricine toate afacerile urgente până
Sâmbătă seara, iar Duminecă dimineața să
nu-i pregete a intra într'o biserică și a se
închina înaintea sfântului altar, rostind o
rugăciune, cât de scurtă.

Dar și aceasta e întrebare: dacă în ge-
nere mai știu rosti domnii noștri sfintele
rugăciuni. Din multe semne s'ar putea trage
încheierea, că ei numai simt trebuința a
se ruga lui Dumnezeu nici seara, nici di-
mineața, nici când se așează la masă, nici
în zi de sărbătoare, nici în zile de lucru. Și
spune cu dreptate unul dintre sfinții pă-
rînți, că numai acela nu simte trebuința de
a se ruga, care nu are suflet. Oare »domnii
noștri« nu mai au suflet? Să-l fi pierdut?
Ori de nu, unde stă el ascuns?

Probabil și din pricina aceasta e atât de
mare jalea bătrânilor din poezia lui Goga:
»Părășiți«, căroră le-a murit uu fecior, iar
»altul stă cu domni la masă«.

La sfârșitul vieții lor acești buni bătrâni
sânt lipsiți de mângâierea, că feciorul lor
care »stă cu domni la masă« își va mai
aduce vre-odată aminte să se roage pentru
mântuirea și hodina sufletelor lor.

Se încetățenește tot mai mult pintre
domni părerea răăcită și primejdioasă, că
rugăciunile pentru sufletele celor dispăruți
ar fi numai niște »zădărnicii« sau »invenții
popești« pentru sporirea venitelor stolare.
Ei nu-și dau silința să pătrundă toată taina
sfântă și înălțătoarea acestor rugăciuni, de
cari sânt un nesecat izvor de alinare pen-
tru cei întristați și totodată cel mai impor-
tant mijloc de educație în senz național,
prin amintirea vredniciei înaintașilor noștri
și prin trezirea conștiinții despre continua-
tatea istorică și a nădejzii în vecinicia nea-
mului.

Se accentuează mereu în zilele noastre
rolul hotărâtor, ce-l poate avea în chestiuni
naționale preotul ca duhovnic. De sigur
sfânta taină a pocăinții dă oricărui preot
conștient de chemarea lui posibilitatea de
a pătrunde în toate tainele credincioșilor
săi și de a le da cele mai folositoare în-
drumări în orice privință. Dar cum să le
dea, dacă cei chemați a-l asculta și a-i
urma povața, cred, că pocăința e numai
pentru proști și când le areți în cuvinte
convingătoare importanța ei, ne mai găsind
nici un argument, cu care să-și justifice a-
titudinea, își spun, că nici cutare »domn
mare« nu se spovedește...

Foarte rău s'a făcut, că s'a abandonat
frumosul obicei creștinesc introdus de Șaguna
cu pilejul celui sinod dintâi eparhial (1850)
de a se spovedi și comuna toți membrii
sinodului. Ș-ul 6, al statutului organic
spane apriat, că cei ce nu-și îndeplinesc
datorțele creștinești, nu pot fi nici măcar
membri ai sinodului parohial, necum al ce-
lui eparhial sau arhidiecezan.

Oare n'ar fi bine, dacă preoțimea noa-
stră ar solicita în conferințele ei o inter-
pretare mai riguroasă și o deplină execu-
tare a acestei dispozițiuni?

Ar curăți în cazul acesta sinoadele pa-
rohiale de multe elemente tulburătoare sau
trufase, cari își aduc aminte de sfânta noa-
stră biserică numai când e vorba de vre o

toie deslăvârșită și așa de neprețuită pentru un
mălet de femele.

Pe la patru dimineața plecă și ea. Bărbatul său
de pe la miezul nopții dormea într'un salonaș
amboblat împreună cu alți trei domni, ale căror
lame se distrau de minune.

Ei îi aruncă pe spate hainele pe cari i le adu-
ese expres pentru eșirea din sală, niște haine
modeste, obicnute, a căror sărăcie nu se potri-
vea de loc cu eleganța costumului de bal.

Ea ghici ce voia să facă el și vol să fugă ca
el nu fie observată de celelalte femei, cari se
indrăcu cu blâni scumpe.

Loisel o oprî.
— Așteaptă mă, ce vrei să te răcești?
Mă duc să chem un birjar.

Ea nu l băgă în seamă, și se coborî repede
pe scară. Când ajunseră pe stradă nu găsiră tră-
nuc; începură să cheme pe toți birjaril cari tre-
cuseră pe departe.

Se coborau de alungul Senei, desperați și tre-
murând de frig.

În fine găsiră lângă un pod unul din acele cu-
peri vechi pe cari numai noaptea le scoate la
lumină, ca și când ziua le-ar fi fost rușine de mi-
nuna lor.

Cupeul îi aduse până la poartă în strada Mar-
tyn unde intrară triști în casa lor. Pentru ea se
șterse totul. El se gândea că la zece ore va tre-
ni să fie la minister. Ea se desbracă în fața o-
glizii de hainele pe cari le pusese pe umeri, ca
să se mai vadă încă odată în splendoarea ei. De
odată scoase un strigăt; nu mai avea la gât salba

de diamante. Bărbatu-său pe jumătate desbrăcat
o întrebă sperlat:

— Ce e, ce ți-s'a întâmplat:
Se întoarse cătră el înlemnit:

Ah! Ah!.. nu mai am salba de diamante a d-nei
Forestier.

El se sculă în picioare, pierdut:

O căutară amândoi printre cutele rochiei, ale
hainei, prin buzunare, pretutindenți, dar nu o
găsiră.

El o întrebă:

— Tu știi bine că ai avut-o la plecarea din bal?
— Sigur că da, am pipăit-o chiar în vestibulul
ministerului.

— Bine, dar dacă ai fi pierdut-o pe stradă am
fi auzit-o când ar fi căzut; trebuie să fi rămas în
trăsură.

— Ah da, e posibil. Ai luat tu numărul tră-
surei?

— Nu, tu nu l ai luat?
— Nu, nici eu.

Amândoi se priveau unul pe altul, făcuți în
pământ.

În fine Loisel se îmbracă.
Mă duc pe jos să fac drumul pe care l-am fă-
cut noi ca să văz dacă nu cumva o voi găsi eu.
Așa că plecă.

Ea rămase desbrăcată în toaleta de seară fără
să poată dormi, răsturnată pe un scaun, fără să
se mai poată gândi la ceva.

Pe la șapte ore de dimineață intră și bărbatul
său. Nu gărise nimic.

Se duse pe la prefectură, pe la ziare ca să
promită recompense; pela companiile de trăsurî,
pretutindena pe unde puteau avea vre-o bănu-
ială de găsit colierul.

Ea așteptă o zi întreagă în aceeași stare de
spaimă față de această nenorocire enormă.

Către seară se întoarse și Loisel, tras la figură
și palid, nu gărise nimic.

— Să-i scrii amicei tale că ai spart incuietoa-
rea salbei și că ai dat-o la reparat.

Asta ne va da puțin timp ca să eșim din incur-
cătura.

— Ea scrisse bietul după dictarea lui.

După o săptămână pierduseră orice speranță.
Loisel care îmbătrânise cu cinci ani spuse ca-
tegric:

— Trebuie să o anunțăm și să înlocuim salba
pierdută. A doua zi luară cutia în care fusese
salba și se duseră la bijutierul al că ui nume era
scris pe capacul cutiei. Bijutierul își consultă re-
gistru:

— Doamnă, nu am vândut eu salba aceasta;
eu am furnizat numai cutioara.

Plecară de acolo și se duseră din bijutier în biju-
tier să caute o salbă asemănătoare celei pierdute,
după cum și-o mai reaminteau; erau bolnavi
amândoi de supărare și de neliniște.

Găsiră în fine într'un magazin de lângă Pa-
lais-Royal un șirag de pietre de diamant, care
li se păru perfect asemănător cu cel pierdut.
Costa patruzeci de mii de franci; li-l lăsară cu
trezeci și șase de mii.

alegere și nu o consideră altfel, decât ca un fel de *ancila miserae ambitionis*, bună de a le oferi onoruri: preșidenții, comisiuni și deputații sinodale sau congresuale.

Deschideți, rogu-vă, șematismul și vă convingeți, din ce elemente sânt constituite majoritățile sinoadelor și congreselor noastre naționale-bisericești.

In câte suflete ale celor ce-și acață pe faimosul *Dr.* înaintea numelui sălășluiește un sentiment religios curat și puternic?

In prea puține, desigur, fiindcă izvorul acestui sentiment: o îngrijită și conștiincioasă educație religioasă în clasa noastră cultă e socotită ca fiind de prisos.

Și această nenorocită socotință constituie una din cele mai mari primejdii pentru viața noastră națională, cu mult mai mare, decât acordarea sau neacordarea votului universal!

Primejdia holerei.

— Măsurile de prevenție. —

Se constată în mod officios că toate cazurile de îmbolnăvire suspectă de până acum ce s'au ivit în Viena și în alte orașe din monarhie, nu sânt îmbolnăviri de holera. Cu toate acestea, însă, cum holera n'a încetat încă în părțile de sud ale Rusiei, pretutindeni se iau cele mai severe măsuri pentru a preveni eventuala răspândire a acestei boli înfricoșătoare.

In Italia holera a dat înapoi.

Părerile unuia doctor.

Profesorul universitar *Dr. Rudolf Kraus* din Viena publică în *N. Freie Presse* câteva considerații foarte instructive asupra holerei. Acum doi ani, când în Petersburg bătura holera foarte rău, *Dr. Kraus* de-asemenea scrisese despre pricina bolii și mijloacele de a lupta împotriva ei. Atunci fusese la Petersburg unde a făcut încercări cu serul său pe care îl credea de folos pentru bolnavi

de holera. N'a fost însă așa, când a fost vorba de cazuri grele.

Iată expunerile doctorului *Kraus*:

Nu se pot obține tămăduiri, când otrăvirea e prea înalțată. Nici experiențele cu serul lui *Sallmbeni*, al lui *von Stühlern* sau al lui *Sururof* n'au dat rezultate bune.

La cazurile grele de holera, cari omoară în câteva ceasuri, nu se poate face nimic cu vreun ser. Serul dat la început va putea fi de ajutor și va slăbi țaria boalei. Dar încercări de acest fel nu s'au făcut, deși ar fi foarte de dorit.

Oicum, nu avem nici un leac în stare a tămădui cazurile grele. Prin urmare trebuie să punem cu atât mai mult temelie pe toate măsurile în stare de a ne feri de moliță. Holera e boală molișitoare, cășunată de vibronul lui *Kock*, *vibronis* și bacilul virgulă. Microbii intră în organism prin apă sau alte băuturi sau mâncări, în cari se află bacilul virgulă. Înmulțându-se în mațe, microbii fabrică o otrăvă specială, care o trăvește chiar și omoară.

Vibronul holerei, în locurile unde nu e nici o moliță, nu se află nici în mațele oamenilor, nici în apă sau ațurea. Scaunele bolnavilor de holera coprind însă aproape o cultură curată de bacili, deci pot pricina epidemii, dacă nu se păzesc și nu dezinfectează scaunele, dacă nu se iau măsuri și în deosebi la cei cari sânt deprinși a trăi în necurătenie. Acolo însă unde se știe că sânt purtătorii microbilor, îmbolnăvirea prin contact de-a dreptul cu ele e lucru rar.

Epidemiile au mai des pricina în apă. Scaunele bolnavilor, cari cuprind culturi de vibroni, dacă nu se iau măsuri de a-i ucide, ajung în canale, unde pot trăi multă vreme. Dacă canalizarea și tuburile cari duc apă nu sânt bine despărțite, microbii pătrund în apă de băut și epidemia izbucnește.

In Rusia prea puține orașe au apă de băut. De obicei bea apă dela fața pământului, din puțuri, din părae și râuri, până la cari pătrund murdăriile și deci și microbii. Laptele, zarzavaturile, fructele cari vin în atingere sau amestec cu apă infectată, pot de asemenea da boală, dacă se mănâncă crude sau ne îndestul de bine fierte.

Epidemiile, cari bătute în Rusia de mai mulți ani se explică prin starea rea igienică și mai ales fiindcă orașele nu au apă bună de băut. Pe lângă aceste alcoolismul pregătește terenul. Experiența a arătat în adevăr că numărul îmbolnăvirilor e mai mare la băbați decât la femei și

că la alcoolici se întâmplă cazurile cele mai merose.

Epidemiile care se întâmplă în fiecare an în Rusia pot avea două pricini. După cercetările de până acum vibronii nu pot erna afară în apă. Epidemiile ce se ivesc în fiecare an acolo se pot explica ori prin înși purtători de microbi, — cari nu se îmbolnăvesc sau cari au fost bolnavi, dar s'au tămăduit — și dela cari microbii ajung în apă și o infectează. Altă explicație ar fi că holera se aduce în fiecare an din nou din Persia. Dar un singur lucru e sigur, că astfel de epidemii sânt cu puțință numai unde nu se dă nici o îngrijire apei de băut.

Deși celelalte state europene nu sânt în primejdie, dar amenințate sânt și trebuie să ia măsurile de apărare în fiecare an. Pilda cea mai bună o dă Germania. În Prusia răsăriteană, în ținuturile vecine cu Rusia, sânt doctori instruiți de consiliul sanitar superior și bacteriologi, cari diagnosticheze cele dintâi cazuri și să le izoleze. Primejdia izbucnirii moliței, în țări cari au apă bună de băut, nu este; dar cazurile aduse de afară și îmbolnăvirile prin contact direct pot da loc la epidemii mărginite.

In Viena nu e primejdie să izbucnească epidemie mare, deoarece apa de băut e foarte bună. Galiția e amenințată, deoarece holera înaintea spre apus în Rusia. Administrația sanitară austriacă, ținând samă de primejdie, a și luat măsurile de a împiedica trecerea boalei de peste granițe.

Afară de măsurile igienice, cari trebuie să ia partea de căpetenie în această luptă, avem și alte măsuri de apărare prin culturi de bacili ucigași.

Aceste altoiri sânt fără primejdie și în orașele rusești au dat rezultate bune. Dintre cei cari s'au îmbolnăvit de holera mai puțin și la acești a avut holera forme blânde.

Deci nu sântem cu totul dezarmați în fața holerei. Țările apusene ale Europei au apă bună deci au a se teme numai de epidemii prin contact, dacă nu se vor izola și păzi cele dintâi cazuri.

Dar ca Europa să scape în viitor de holera trebuie ca Rusia să facă prin legi speciale canalizări și să aducă apă. Statele vecine n'au o bună seamă drept să se amestece în treburile năuntrice ale Rusiei. Dar cu puțință ar fi ca și celelalte să facă pe Rusia să-și îndrepte starea sanitară și să le mântule de grija ce au în fiecare an. Ar putea aduce îndreptare o delegație sanitară a tuturor statelor, la fel cu convențiunile din Geneva. Ar fi vreme ca toate statele să

Rugară pe bijutier să nu-l vândă în trei zile. Conveniră cu bijutierul ca acesta să-l ia înapoi pe treizeci și patru de mii de franci, dacă se va găsi celalalt până la 1 Februarie.

Loisel posedea douăzeci și opt de mii de franci pe care îi lăsase tatăl său, pentru rest făcu împrumuturi.

Luă dela unul o mie de franci, dela altul cinci sute, o sută dela altul, șalzeci dela altul.

Iscăli polițe sub condițiuni împovărătoare, strânse relații cu cămătari și cu tot felul de oameni de împrumuturi.

Iși compromise sfârșitul existenței; își puse în joc numele său, fără să știe dacă va putea să nu-l păteze și îngrozit de nelisțea pe care o va avea în viitor, de mlzeria cumplită care se va deslănțui de-asupra lui, îngrozit de lipsuri fizice și de torturile morale, merse și cumpără salba cea nouă, numărând pe galantarul bijutierului treizeci și șase de mii de franci.

Când doamna Loisel aduse bijuteria doamnei Forestier, acesta îi zise cu aer jignitor.

— Puteai să mi-o aduci mai de mult de oarecum puteai să mi-o aduci mai de mult de oarecum puteai să mi-o aduci mai de mult de oarecum

Ea nu deschise cutia; asta făcea pe amica sa să se teamă. Dacă ar fi fost prinsă că ar fi înlocuit salba, ce-ar fi zis ea? ce idee și-ar fi putut face despre ea? N'ar fi luat-o drept o hoată?

Doamna Loisel cunoștea viața plină de nevol. Luă și ea locul său de suferință, cu foarte mult eroism. Ce să facă? Trebuia să plătească datoria aceasta chinuitoare. Ea va plăti.

Dădu afară jupâneasa; se mută de acolo și închirie o mansardă.

Oh! cunoștea perfect trebuințele menajului și munca insuportabilă a bucătăriei. Spălă vasele, stricându-și unghilele sale roșii pe oalele pline de grăsime și pe fundul tingerilor.

Iși spălă rufele murdare, cămășile și otrepele pe cari le usca pe o sfoară; în fiecare dimineață se cobora pe stradă și arunca gunoii, și ducea apă sus, oprindu-se la fiecare etaj ca să mai poată respira puțin.

Imbrăcată ca o femeie din popor, se ducea la piață, la băcănie, la măcelărie, cu coșul la subțioară ca să târguiască, ocarăta ca val de lume, făcând economie de banul ei.

In fiecare lună trebuia să plătească polițe, altele să le refiniască, ca să poată avea timp suficient să strângă bani.

Bărbatul ei muncea seara, ca să poată la conturile unui negustor, noaptea de multe ori făcea copii pentru cinci bani pagina.

Viața aceasta dură astfel zece ani.

In zece ani ei învolară tot, dobânzile crediturilor, adausurile de interese suprapuse etc.

Doamna Loisel părea bătrână acum. Deveni o femeie voinică, aspră și necioplită, bună pentru menajul casei. De multe ori când soțul era la birou ea se așeza la fereastră și se gândea la serata aceea, la balul la care fusese atât de frumoasă și atât de sărbătorită.

Ce s'ar fi putut întâmpla dacă n'ar fi pierdut salba? Hei, cine știe? cine știe? Viața asta e de simplă și schimbătoare? Iți trebuie foarte puțin ca să fii pierdut or ca să fii salvat? cine știe ce nenorocire?

Intr'o Duminică, când plecase să facă un tur la Champs-Élysées, ca să se mai revină,

Numai trebuie să vă comandați mobile din Budapesta pentru că dela **Székely și Ró**

se capătă **garnitură întreagă din lemn masiv pentru aranjarea dormitoarelor** și constă din **2 dulapuri, 2 paturi, 2 dulapuri de noapte cu marmoră, 1 spălător cu marmoră și cu oglindă pentru suma de 360 coroane**

Tot aceeași cu toalete în 3 părți 400 coroane.

Mare economisire în spese de transport, pentru că întreaga garnitură se expediază franco conforma tocmeii separate, în oricare parte a Ardealului. În apro-înț la dorință prezentăm în persoană bogata noastră colecție de mustre și servim cu prospecte și cu desemea. Să fim atenți la firmă

scă în potrivea ho'rei, acest dușman al ome-

Apărarea împotriva holerei.

1. Sfaturile ce le dă un doctor pentru a preveni boala aceasta primejdioasă :

1. Beți, la vreme de holeră numai apă care a fost fiartă în clocote și apoi răcită, păstrându-o în vase curate și acoperite; altă băutură nu este ceaial obișnuit precum și cel de telu, mușetei sau de ismă, limonadă de lămâie făcută cu apă fiartă. Dar, mai ales, băgați bine de seamă că apa nefiartă trebuie cu desăvârșire evitată dintre băuturi.

2. Pentru spalarea gurii, pentru spălarea vasele de bucătărie, a farfuriilor, etc., întrebuințați numai apă fiartă.

3. Nu beți lapte crud, ci numai lapte care a fost fiert în clocote.

4. Mâncați numai mâncăruri fierte. Toate mâncărurile crude, precum : fructe, salate, castraveți etc., trebuie înlăturate.

5. Toți negustorii sânt datori a ținea băuturile și mâncărurile acoperite, spre ale feri de atingerea muștelor, că prin muște se răspândește boala. Asemenea și localurile (cârciumele) trebuie să fie într'o desăvârșită stare de curățenie.

6. Țineți, în curțile și casele voastre cea mai deplină curățenie, arzând gunoarele sau ridicându-le zilnic și văruindu-vă casa cât de des. Malurile latrinele (privășile) trebuie golite și înute curate, spălându-se scaunul des cu leșie fierbinte, pe jos, și pe pereți cu lapte de var, turnându-se des în lăuntru ei câțimi mari de lapte de var.

7. Indată ce să ați despre un bolnav bănuț, să se spuie fără întârziere doctorului.

Holera în Viena.

Viena, 26 August. Serviciul sanitar al ministerului de interne publică un comunicat în care recunoaște că atât la femeia Held care a murit înainte cu 2 zile, cât și la servitoare a Hoffmann, care zace și acum în spital, medicii au constatat bacilii holerei asiatice. În același timp se aduce la

reburile săptămânei, ea văzu mai departe o femeie care plimba un copil.

Era doamna Forestier, tot așa de frumoasă, de blândă și seducătoare, Doamna Loisel se simțea foarte emoționată. Ce să facă? să meargă să-i vorbească? da, desigur. Și acuma de oare-ce a vădit toate datorile, ea îi va spune totul fără nici o jenă. De ce nu? Ea se apropie de doamna Forestier.

— Bonjour, Iana!

Cealaltă nu o recunoștea de loc și se mira și e chemată pe nume de această femeie din popor. Ea îndrugă câteva cuvinte.

— Bine... doamnă!... nu știu... Poate vă înșelați.
— Ah nu, sânt Matilda Loisel.
Amica sa scoase un strigăt de mirare.

— Ah! dragă Matildo, cât ești de schimbată!
— Da, așa e. De când nu te-am văzut am avut de mare mizerie. Și asta din cauza ta!
— Din cauza mea... cum se poate!

— Mai ții minte salba de diamante pe care mi-ai împrumutat-o ca să pot merge la sărbătoarea ministerului.

— Da! el, ce e cu ea?

cunoștință publică că s'au luat cele mai severe măsuri ca de apărare. Toți cei ce au comunicat cu Held și Hoffmann se vor supune unei vizitații medicale minuțioase.

Doctorul Songott dela serviciul sanitar a declarat unui redactor dela »Neue Freie Presse« că deși s'au constatat două cazuri de holeră asiatică, vienezii n'au să se îngroziască, fiindcă s'au luat toate măsurile de apărare ce se pot lua.

Budapesta, 26 August. Vaporul pe care Held a călătorit la Viena a sosit la Budapesta și va fi desinfectat.

Holera în Italia.

Roma, 26 August. În ultimele 24 de ore s'a constatat la Cerignola un caz și un deced; la Margherita di Savoia un caz suspect; în toate comunele din provincia Foggia nu s'a mai constatat nici un caz nou și nici un deced.

La Barletta au fost 11 cazuri noi și 7 decese; la Trani 4 cazuri și 4 decese; la Andria 2 cazuri și 2 decese; la Canossa 2 cazuri suspecte; la Ruvo de asemenea un caz suspect. În provincia Bari nu s'a ivit nici un caz nou și epidemia pare a fi în descreștere.

Holeră în România?

Cernăuți, 26 August. După știri sosite aici la Fălticeni, în România, s'a ivit un caz de holeră. Bolnavul e un muncitor. A fost dus numai decăt în spital și izolat.

Serbările din Muntenegru.

Intre evenimentele cele mai însemnate ale zilei de ieri, în cadrul sărbătorilor jubilarie ale principelui Nichita, e scrisoarea atât de călduroasă și prietenească, care a trimis-o bătrânul nostru monarch principelui Nichita la Cetinje. Scrisoarea a fost predată principelui de ministrul plenipotențiar, baron Giessel și a impresionat adânc pe cei de față.

Salutul domnitorilor.

În audiența festivă de ieri miniștrii plenipotențiar ai Austro Ungariei, Germaniei, Franței, An-

— Ei bine, pe aceea eu am pierdut-o.

— Cum? nu se poate de oarece tu mi-ai înapoiat-o.

— Ba nu, și am înapoiat o alta asemănătoare cu acea. Azi sânt zece ani de când o plătim în-continuu. Tu înțelegi că asta n'a fost ușor pentru noi, cari n'aveam nimic...

În fine s'a sfârșit și cu plata salbei, și acuma sânt foarte mulțumită.

Doamna Forestier stătu pe loc.

— Și spui că ai cumpărat o salbă de diamante ca să o înlocuești pe a mea?

— Da. Tu n'ai băgat de seamă? Semăna foarte bine cu a ta.

Și ea biata femeie surădea cu o bucurie naivă și plină de satisfacție.

Doamna Forestier, foarte mișcată, o apucă de mâini.

— Vai! biata mea Matilda! Salba mea era falsă; putea să coste cel mult cinci sute de franci!...

Traducere de Ion Andreiași.

gilei și Greciei au predat principelui scrisorile omagiale ale domnitorilor lor. Principele a fost foarte măgulit de scrisoarea neobișnuit de prietenească a M. S. împăratului nostru Francisc Iosif și-a exprimat mulțămia în fața baronului Glessel,

Scrisoarea M. Sale are următorul conținut :

P. ea grațioase și prea puternice principe! Cinstite prietene! Muntenegru se pregătește să sărbătorească a cincizeca aniversară a acelei zile memorabile când din voia proriei ai luat în mână soarta viteazului popor muntenegrean. Mulțumită îngrijirii A. Voastre neobosite Muntenegru sub oblăduirea Alteței Voastre a făcut însemnate progrese economice și politice și în aceste zile de sărbătoare poporul muntenegrean dă expresie aliprei sale tradiționale față de glorioasa dinastie și înalta-vă casă, la care se alătură și întreaga Europă. Simțemintele de prietenie cari le nutresc față de Alteța Voastră și viul interes care leagă țara Voastră de monarhia austro-ungară — pe urma relațiilor de vecinătate — îmi trezesc dorința să fiu cel dintâi ale cărui urări de bine vor ajunge înaintea tronului M. Voastre cu prilejul aniversării a cincizeca dela urcarea pe tron.

Dumnezeu să Vă binecuvinte și să Vă hărăzească o fericită și îndelungată domnie și toată bunăstarea și mulțumirea ce o oferă unul domnitor înaintarea supușilor și a țării sale. Cu bucurie mă folosesc de ocazie ca să exprim A. Voastre simțământul adevăratei prietenii și considerații cu care rămân al Alteței Voastre cel mai bun prieten.

Ischl, 10 August 1910.

Francisc Iosif.

Scrisoarea aceasta atât de afabilă a servit pentru a ridica și mai mult prestigiul împăratului în fața puterilor și prin impresia buna ce a făcut în general, respectul de care se bucură.

Tot în cadrul audienței de ieri a fost predată și scrisoarea autografată a împăratului Wilhelm, de către consuiul german Palagrim-Baltazzi.

Proclamarea de regat.

Ziarul »Fremdeblatt« scrie că serbările proclamării de regat a principatului Muntenegru vor avea Duminecă, în 28 August.

Sârbia și serbările.

Monitorul oficial din Belgrad publică un decret prin care principele Nichita a fost numit general al armatelor sârbești, prințul Danilo major și prințul Mirko sublocotenent de clasa I la infanterie, iar prințul Petru sublocotenent la artilerie de câmp. Decretul acesta începe cu următoarele cuvinte. În acord cu dorința de a da o expresie dreaptă acestei prietenii de cari sântem pătrunși față de dinastia principelui înrudit, decretăm etc....

Călătoria principelui Alexandru.

Aleksandru moștenitorul de tron al Serbiei a sosit împreună cu sulta sa la Fiume cu acceleratul de Budapesta. În gara înțesată de poliști la primit un public mare de sârbi care i-au făcut ovații însufleșite. Azi Aleksandru a plecat cu un vapor la Cataro și de aci la Cetinje.

Flotilă alungată.

Ziarul »Secolo« din Genua aduce știrea că toate vapoarele de război și comerciale din portul Antivari au arborat pavilioanele mari, când principele Nichita a pășit pe bordul vaporului admirabilității italiene.

Singură flotila austro ungară, care se afla postată în apropierea celei italiene, nu a arborat pavilionul. Căpitanul Cagni, comandantul vaporului Napoli a considerat această manoperă drept o

Cea mai nouă prăvălie de vestminte și mai bogată în Tîmșioara-Fabric Kincs Arthur & Comp. Unde poate cineva ca să se provadă cu vestmintele cele mai bune și ieftine din stoffe moderne. Rog Onor. public cu toată încrederea a mă cerceta și a se convinge. Deosebit atrag atențiunea părinților cari își aduc copii la școală. Serviciu prompt și conștiințios. Prețuri fixe. Telefon Nr. 1053. Cu deosebită stimă: Kincs Arthur & Comp.

îngnire a relațiilor prietenești internaționale și a anunțat îndată flotila că de nu va urma pilda celorlalte vase, va lua măsurile energice pentru a fi alungată.

La acesta flotila austro-ungară a părăsit repede portul luându-și drumul spre Kattaro.

Vizita studenților turci în România.

— Excursia pe valea Prahovei. —

București, 24 August.

După cum am anunțat, Luni dimineața, la orele 7,55, cu trenul accelerat de Predal, studenții otomanii au plecat în excursiune la Sinaia, Buteni și Azuga.

Din partea autorităților noastre era d. inspector Ionescu.

La gara Ploești erau arborate drapele românești și turcești și un public numeros aștepta sosirea excursioniștilor. Nu li-s'au făcut primire oficială; această primire se va face în trecere spre Slănic.

O foarte impresionantă manifestație s'a făcut excursioniștilor la Comarnic.

Școala primară locală, având în frunte pe profesori și revizorul I. Grigorescu, a intonat în perfecțiune imnul turcesc.

Excelența Sa Mahmud Essad, ministrul cadastrului, avea lacrimile în ochi și de entuziasm striga mereu dela fereastră: Trăiască România.

La Bușteni de asemenea lume foarte multă; urale nesfârșite au întâmpinat pe excursioniști.

La Azuga corul de băeți, supt conducerea d-lui Strat, a executat ireproșabil imnul turcesc.

A vorbit d. Comănescu, care a urat bună venire; a răspuns d. Balamace.

În drumul spre cantină o grupă de vre-o 25 de fetițe, cari erau și ele în excursiune, s'au aliniat la trecerea oaspeților turci și au cântat: Dulce țară. Toți excursioniștii erau încântați.

La orele 12 și jum. înainte de a se începe masa un cor mixt cântă imnul turcesc.

Maestrul a fost viu aplaudat. După imnul turcesc, în mijlocul unui entuziasm indescriptibil, corul a executat imnul regal român.

Grație măsurilor luate de domnul Vlahide, administraforul plășei, ordinea cea mai deplină a domnit.

Primul care a toastat a fost domnul inspector Ionescu.

D sa a ridicat paharul pentru M. S. Sultanul și pentru M. S. Regele Carol precum și pentru înfrățirea româno-turcă. Toastul dlui inspector a fost foarte mult aplaudat.

Domnul Hamdulah Suphi, profesor, de limba turcă, spune ca Românii sânt un puternic sprijin moral pentru Turci. »Fericirea dv. este fericirea noastră — zice simpaticul profesor — și să știți că vom conta pe țara d'voastră de aici înainte«.

Mal vorbește domnul avocat Dimopol, domnul Balamace și președintele studenților în drept.

După masă s'au vizitat fabricile de postav și sticlărie.

La ora 4 au pornit spre Bușteni; la gară au fost primiți cu muzica și conduși la școala primară unde corul mixt a intonat imnul turcesc.

S'a vizitat fabrica de hârtie Schinel și s'a luat o mică gustare la cantina »Ursu«.

La orele 6 trenul s'a pus în mișcare pentru Sinaia.

Pe peron, excursioniștii au fost primiți de dl Berceanu, șeful de cabinet al dlui I. I. Brătianu, dl Trăzneu Greceanu, dl D. Manolescu, primarul orașului, Villy Georgescu, etc., etc.

Excursionaștii, sub conducerea dlui Berceanu, după ce au vizitat parcul s'au îndreptat spre castelul Peleş, trecând prin curtea mănăstirei.

M. S. Regele, care tocmai se întorcea, pe jos, la castel, văzând excursioniștii s'a oprit și le-a pus diferite întrebări. Studenții otomanii au făcut cerc în jurul Majestății Sale.

Simplitatea și spontaneitatea cu care Suveranul a primit pe studenții i-a făcut pe aceștia să rămână adânc impresionați.

Apoi au vizitat tot castelul, sub conducerea secretarului legațiunii turcești. În sala cea mare de muzică se găsea M. S. Regina dimpreună cu M. S. Regele și doamna Greceanu. Toți excursioniștii au trecut prin fața MM. LL., cari la vre-o câțiva dintr'înșii le-au pus diferite întrebări:

După terminarea vizitei castelului, când studenții erau gata să plece, apar la un balcon M. S. Regele și M. S. Regina. Studenții turci întonează imnul național român.

M. S. Regele, vădit impresionat, le spune în franțuzește: »Vă mulțumesc foarte mult, și îmi pare bine că în așa scurt timp ați învățat românește«.

La orele 7 și jum. studenții se îndreptează spre sala Capșa unde li s'a dat un banchet de către ministrul de externe.

A toastat dl Ali Akrem, și a răspuns dl Trăzneu Greceanu.

După terminarea banchetului, studenții otomanii și românii, cu muzica în frunte, au venit la gara Sinaia, de unde un tren special i-a condus la București.

Pe peron, înainte de plecarea trenului, s'a jucat hora de către studenții turci și români.

Trenul special a sosit la ora 1:20 noaptea în București.

„Roosevelt la poarta raiului“

Fostul președinte al Statelor Unite, Teodor Roosevelt, care cu câteva săptămâni înainte a vizitat și centrele mai mari ale Europei, acasă în America e adeseori reflemisit pentru — grandomania lui. Iată una dintre reflemelele, pe cari le publică ziarele americane sub titlul »Roosevelt la poarta raiului«.

Sfântul Petre stă la poarta raiului. Cineva bate.

»Cine ești? întrebă păzitorul paradisului.

— Gheorghe Washington!

— Cine e Washington și ce merite și-a câștigat că îndrăznește să ceară intrare?

— Eu sînt părintele țării mele, am rupt jugul Angliei și am întemeiat republica Americii. Locul întâi l-am ocupat în pace, locul întâi în război și locul întâi în inimile cetățenilor.

— Intră! îi zice sfântul Petre.

Sosește un oaspe nou. E Abraham Lincoln.

»Eu am fost președintele Statelor Unite. Am de ființat sclăvia și am murit ca martir al libertății.

— Intră! îi răspunde Petru.

Sosește un al treilea oaspe, care bate cu pumnul în ușă.

»Cine bate?

— Teodor Roosevelt!

— Cine e Roosevelt? Ce merite are?

Oaspele nu răspunde ce bate din nou în ușă, și izbucnește:

»Te rog, dragă, numai spori atîtea vorbe și am să-ți mă lău Dumnezeu! Spune-i: A sosit Roosevelt!«

INFORMAȚIUNI.

A R A D, 26 August n. 1910.

— Un nou proces de agitație în nostru. Un ofițer de poliție din localitate însoțit de doi detectivi, a ținut azi în localitate ziarului nostru atât de obișnuita perchiție domiciliară. A scotocit prin sertarele și prin toate ungherele, căutând să afle manuscrisul corespondenței ce a publicat despre alegerea de deputat de Ighiu, corespondența apărută cu titlul »Vănicile dela Ighiu«. În râvna sa infatigabilă de a feri statul de primejdie procurorul găsit în corespondența din chestiune pasaje de agitație și calumnie împotriva autorităților. Negăsindu-se manuscrisul împrițit ofițerul de poliție a dresat un proces verbal și s'a îndepărtat. Rectorul nostru responsabil, dl Iul. Giurgiu va avea de-acum să facă față procurorului pentru cinci delict de agitație. Zorile »împăcări« se anunț foarte »trandafirii« pentru noi.

— Chestia tricolorului nostru. Dl Rădă Patila, avocat în Alba-Iulia, ne scrie: Că în corespondența din Aiud (nr.-ul 168) m'am rănit că eu s'a aflat un Român care să arete jandarmilor însemnele cu tricolorul roșu-galben-bleu pe turnul casei comitatului și să-l invite să i se și de acolo! Colorile aceste sânt vechile culori ale Ardealului și fiind l-ul Banderlu în Alba-Iulia atât orașul nostru cât și comitatul Albe-Lărioare au rămas cu tricolorul acum atât de negisit.

— Contramandarea manevrelor regale din România. Din București ni se scrie: Marți după amiază la orele 3 a avut loc un consiliu de miniștri, în care s'a discutat asupra manevrelor regale și asupra măsurilor contra holerei.

În urma discuțiilor urmate s'a decis contramandarea manevrelor regale. Ordin de contramandare va apare în două sau trei zile.

În același consiliu de miniștri s'a decis să fie supuși la observațiune sanitare toți călătorii cari sosesc din Italia, rapoartele oficiale făcând cunoscut că în sudul Italiei epidemia de holeră ia proporțiuni îngrijitoare.

— Moștenitorul de tron vizitând familia Rotschild. Zilele trecute a făcut mare senzație vizita arhiducelui Francisc Ferdinand la baronul Albert de Rotschild, capul faimoasei bănci a miliei Rotschild. Ziarul »Frankfurter Zeitung«

Gulere și manșete mai frumos curățeste fabrica de spălat cu aburi — —

„UNIO“

Kluj—Kolozsvár, Ferencz József-út 102.

— — — Telefon Nr. 395. — — —

Lucrările din provincă dacă trec peste 5 cor. le retrimite franco.

afiă acum din izvor vienez bineinformată, că moștenitorul a solucitat cu prilejul vizitei sale »interesul« familiei Rotschild pentru flota austro-ungară. Moștenitorul, spune numitul ziar, va întreprinde în curând o călătorie în Ungaria în scopul de-a agita în cercurile aristocrației maghiare pentru sprijinirea flotei.

— **La Ierusalim.** Ni-se cere publicarea următoarelor rânduri: Deoarece ce mai mulți inși am pus bază unui fond, cu menirea ca peste 5 ani să facem o excursie la Ierusalim să vedem cu ochii lucrurile și locurile sfinte pe unde a umblat Mântuitorul lumii, fac cunoscut tuturor celor ce ar dori a participa la excursia proiectată de noi, condițiile sub cari o pot face aceasta:

1. Fiecare doritor de a face excursia va solvi în 5 ani de-a rândul lunar anticipative sau cel mult până în 10 a fiecărei luni, începând cu 1 Septembrie 1910 cor. 250.

2. Dacă vre-un membru înscris la fond, ar deceda în cursul celor 5 ani, ratele plătite de dânsul plus interesele, se vor restitui erezilor lui resp. celor. competenți.

3. Iar dacă care-va n'ar putea face excursia din cauză de boală ceea-ce se va justifica prin certificat dat de medicul designat din partea fondului, își va primi toate ratele plătite.

4. Excursia se va face pe drumul, care se va afla de mai rentabil, cu tren ori vapor.

5. Paralele incurse se vor plasa la unul din institutele noastre de bani din patrie. Plățile precum și orice fel de informații se fac la *Simon Stana*, preot în Árkus per. Beél,

— **Instiințare.** Dela direcțiunea gimnaziului superior gr.-cat. din Blaj primim spre publicare următorul avis:

Din cauză, că miliția, ce se adună la Blaj pentru manevrele de toamnă, va petrece aici până în Septembrie a. c. și pe lângă corțelele din oraș va cuprinde și unele localități din edificiile școlare; înscrierile la gimnaziul superior, la preparandie și școala de fete civilă, pe anul 1910/11 se vor începe numai Luni în 5 Septembrie 1910 și vor ținea până în 7 Sept. iar prelegerile vor urma în 8 Sept. a. c.

La gimnaziu examenele prescrise, de corigență, de primire, celea private ș. a. se vor ținea în timpul regulat, adică la 31 August 1910 și zilele următoare.

Ordinea înscrierilor la gimnaziu va fi următoarea: 1. Luni în 5 Septembrie a. c. dela 8—12 și 2—6 oare, se vor înscrie elevii din clasa I, apoi cei din clasele II—VIII, cari în 1909/10 au studiat la acest gimnaziu. 2. Marți în 6 Sept. dela 8—10 ore, se vor înscrie elevii din clasa II—VIII apoi vor urma elevii veniți dela alte școli medii.

— **Alegere de notar.** Marți, în 23 August s'a ținut alegerea de notar în frunțașă comună de lângă Orăștie: Vaidei. Șase inși și-au înaintat rugățile, ca să fie aleși, între cari și câțiva Români. Primpretorele dl Fodor a candidat pe toți 6 concurenții, dintre cari ales a fost cu majoritatea voturilor vice-notarul român din Căstău dl Alexiu Danilescu. Ii dorim succes noului ales și să nădăjduim, că-și va înțelege chemarea adevărată și va ținea cont de simțămintele poporului ce l-a ales.

— **Călătoria regelui Ferdinand al Bulgariei.** Din Sarajevo se anunță că ieri regele Ferdinand a sosit în Sarajevo, însoțit de principele Boris și ministrul de externe Papricov, împreună cu consulul bulgar. La gară a fost așteptat de adlatul civil Benko și șeful de secție Mikull. Regele a vizitat palatul parlamentului provincial, primăria, sala consiliului municipal și forturile mai de seamă, pe urmă a ascultat serviciul divin din capela franciscană și de aici s'a dus să viziteze muzeul statului. Pretutindeni regele și a exprimat cea mai deplină satisfacție asupra celor văzute.

La crasurile douăsprezece regele și a urmat drumul peste Brod la Budapesta, unde a sosit azi dimineață la șapte.

— **Deschiderea școlilor și bisericilor macedonene.** Din Salonic se telegrafiază: În Macedonia întregă s'a început redeschiderea bisericilor și școlilor închise. În Bitotia ca și în întregul district domnește liniștit, totuși Torghut-schetket, comandantul trupelor de operație în Albania spune în raportul său că prezența trupelor este încă necesară spre a permite o radicală aplicare a măsurilor de organizare administrativă. S'a ordonat ca trupele vor petrece iarna viitoare în Albania.

— **Necrolog.** Dșoara Cornelia Aurelia Musca a răpauzat la 26 August n. în Comlăuș, în vârstă de abia de 32 de ani. Inmormântarea ei va avea loc la 28 August, în cimitirul gr.-ort. român din Comlăuș.

Odihnească în pace!

— **O invenție practică.** Inginerul electrician Hans von Kramer din Birmingham a făcut o cercare izbutită de a înzestra trenurile c'o instalație care să le facă în stare a comunica între ele prin telefon, chiar în timpul mersului. Partea cea mai însemnată e un cadru de sârmă care se pune de a curmezîșul, pe din afară, în jurul aceluiaș vagon în care se află telefonul. Prin partea de deșupt a vagonului, unde electrice lucrează asupra unui conducător așezat între șine alcătuit din câte-o sârmă pentru fiecare direcție.

Depărtarea între fundul vagonului și conducător e de 18 Țoll.

Între acest fund și conducător nu e vre-un contact prin ajutorul unei perii. Sârma din jurul vagonului face de a nu se întâmpla nici o turburare din partea unor unde electrice plecate de alurea.

Cheltueala este de 250 de lei de mila engleză. S'a putut vorbi dintr'un tren care înainta cu o iuteală de 64 de mile pe ceas.

La iarnă se va instala pe linia Londra Brighton acest fel de telefon.

x **Atragem atențiunea asupra anunțului Kincs Arthur & Comp.** cea mai ieftină prăvălie de vestimente în Timișoara-Fabric.

x **La croitoria universală.** I. Petrașcu, Sibiu — Nagyszeben, Strada Cisnădiei Nr. 30, Telefon 721. Se pregătesc cele mai frumoase haine, după croială cu șic, pentru civili: fracuri, saloane, jachete, sacouri, pardesiuri, paltoane etc. Asemenea să execută pentru ofițeri și voluntari, tot felul de uniforme, iar în deșpozit se află diferiți articli pentru uniforme: săbii, chipiuri, portofee, mănuși etc. Atrag deosebita atențiune asupra reverențelor preoțești, ce se pregătesc în atelierul meu, după moda cea mai nouă. Comandele se pregătesc în timp foarte scurt.

? : Dentist român în Arad. :
VIRGIL MUNTEAN ?
:: Szabadság-tér No. 3. ::

Loc deschis.

Incă o observare*).

Onorată Redacție! Fiindcă domnul Constantin Mihulin din Căclăuș a ținut să răspundă în nrul 166 al preșutitului nostru ziar »Tribuna«, »Observării« mele, Vă rog, dați loc și cuvântului acesta final.

Domnul părinte Mihulin pe semne, a căpătat pofta de a discuta prin ziare. Apoi de! Dacă Stan și Bran scrie prin gazete, pentru-ce să nu poată scrie și d-sa?

Cam acesta a fost desigur mersul d-tale de gândire, când ai cetit observarea mea în »Tribuna«.

Ei bine, dar cum să mi răspundă, dacă nu poate răsturna adevărul susținut de mine?...

Foarte ușor: cu un gest majestetic al unui popă mândru și infalibil mă declară de »minor-rean« față de el (mă rog!), care prin urmare nu sânt și nu pot fi competent a-i răspunde și apoi... re bene gesta, se miră, că de altcum pentru ce l-am și »ținut o lecție«...

Nu-i urmez domnului părinte, ci ținându-mă strict de obiect, îi explic dlui părinte taina și scopul »Micii Observării«, să l arăt d-sale, că totuși am fost întru câtva (!) competent să-l dau »o lecție țapână«!

Eată explicarea: Domnul părinte, în declarațiunea sa din numărul 151 în loc să se spele de ponegririle clevețitorului și în loc să respingă cu cea mai mare demnitate și sânge rece vorbele rele și acuzele aduse în contra lui de unul »din tufă«, află cu mult mai comod, să se folosească de unele expunerii, cari m'au jignit pe mine și pe alții. Și dacă s'ar fi îndestulit numai cu atâta! Dar el s'a năpusit și asupra oștelor (nu »vițelor«, care evident e greșală de tipar!) sale, între cari am frați și rudeni multe, și cu o reavoință inexplicabilă, în mod irevocabil, le declară de: »slăbănogii satului!«

Apoi bine, d-le părinte! Sânt »slăbănogii satului« aceia, cari însuflețiți de focul sfânt al iubirii de neam, jertfind timp și chiar bani, au ostentat zi și noapte pentru izbânda steagului nostru național? Sânt »slăbănogii satului« acela, cari încă cu săptămâni înainte de alegere alergau și agitau prin comună, ca pe cei slabi să-l întărească și pe cei pierduți să-l recâștige?

Sânt »slăbănogii satului«, cari cu dispreț au respins dela sine cele câteva sute de jughere, promise drept răsplătă pentru tradarea lor? Și în fine: Sânt »slăbănogii satului« aceia, cari s'au infuriat pentrucă D Ta abia în presara alegererii te-ai hotărit să te cobori din sferile înălțimii D-tale la »bunul popor«?

Pentrucă doară știi și D-Ta, că nu »munca« ori »influența« D-tale a dus atâția consăteni de ai mei în tabăra d-lui Goldiș, ci tocmai acești »slăbănogii satului«!

D-le părinte! »Slăbănogii satului«, aceste 2 cuvinte mi-au dat dreptul, să public »Mica observare«.

Iar acum judece lumea nepreocupată, căreia mă adresez, că am avut drept să-l răspund dlui părinte sau nu.

Atâta am dorit să-ți mai spun d-le părinte!

Arad, la 22 August 1910.

Alexandru Stoinescu,
candidat de avocat.

P. S. Nu vei fi, d-le părinte, atât de generos, să recunoașteți, că unui răspuns dat publicității, nu la D ta acasă, ci tot pe cale ziaristică i-se poate răspunde?

*) Cu răspunsul acesta închidem discuția.

Mașini de cusut, biciclete, motoare, mașini de scris, mașini agricole și gramofoaen, la

FALKIMRE

se pot procura cu plătere în rate

►► **Mare atelier mechanic de reparaturi.** ►►

Montare de sonerii electrice și reparare. Atelier de reparat mașini de scris și decusut, biciclete și motoare. Cu stimă: **Falkimre, Kolozaár, str. Deák Ferencz nr. 30.**

Cronica socială și artistică.

»Astra« la Toracul-mic. Ni-se scrie: La 19 August n. și-a ținut secția Beciche-recul-mare a »Asociației« adunarea sa generală în Toracul-mic.

Sărbătoare culturală a fost ziua Schimbării la față. Au lucit razele Astei spre o comună frunțoasă, unde nu s'a explicat în-sămănătatea celei mai mărețe instituții culturale ale noastre, fiindcă poporul învață de mult a o înțelege. Au dovedit-o asta și prin faptul, că s'au înscris de membri vre-o 30 de persoane, deși »Astra« abia a 2-a oară a străbătut aici.

Președintele dl preot V. Petroviciu, v. preș. dl avocat Dr. D. Chivoi, casierul dl preot V. Magdu au cuvântat ascultătorilor învățându-i a-și face mai mult timp spre a citi și a se lumina. Indesebi cuvântul dlui Dr. D. Chivoi a fost foarte la loc, când a arătat poporului calea spre meserii.

Popor, căruia îi stau în frunte așa conducători, într'adevăr cu drept poate aștepta în viitor o »soartă senină!«

În același timp s'a făcut și alegerea noului comitet. Au fost aleși: director dl preot V. Petroviciu, iar în comitet dnii Dr. D. Chiroi, Dr. P. Obadeanu, Dr. Ghilezanu advocați domnii preoți V. Magdu din Ecica și I. Popescu din Toracul-mare.

Seara la 8 s'a dat un concert în favorul bibliotecii din Torac. Punctele excelente au fost corul mixt condus de dl Teodor Balos învățător în Beregsă, solo »Spune mândro adevărat« acompaniat la pian de dsoara Paulina Petroviciu, al dsoarei Florica Demian, solo de vioară al dsoarei Paulina Petroviciu acompaniată la piano de dsoara Livia Albu, duetul dsoarei Victi Aușillă și al dlui Ioan Petroviciu, în fine »Primăvară«, executată cu patru mâni la pian de dsoarele Paulina Petroviciu și Livia Albu.

După concert s'a jucat ardelene, hori, pe picior și hora din Ecica.

A fost bine și frumos, pentru că o să avem și casă națională. *Coresp.*

Teatru în Săcădate. Tinerimea română din Săcădate invită la producția declamatorică-teatrală ce va avea loc Duminecă, 28 August n., în sala românească din Săcădate. Se va juca »Sărăcie lucie« de Iosif Vulcan. După teatru danț. Inceputul la orele 8 seara.

ECONOMIE.

Relațiunile comerciale dintre România și Franța. În cercurile comerciale franceze s'a pornit un puternic curent pentru strângerea mai mult a raporturilor dintre cele două țări, Franța și România.

Ziarele din Franța ocupându-se de această chestiune preconizează înființarea la București a unei agenții comerciale franceze la care să fie atașat și un muzeu comercial, în scopul de a se da o mai mare estindere comerțului dintre aceste două țări.

Această agenție comercială, ar cuprinde un număr de case din Franța, reprezentând diverse ramuri de activitate comercială. Scopul ar fi de a ne face cunoscute produsele franceze; de a da caselor din Franța informațiuni asupra pieței noastre; a arăta produsele ce sânt mai căutate;

a lua comande, face predări și a supraveghea piața.

Ministrul de agricultură pentru reuniunile economice comitatense. Conte Serényl Béla, conducătorul de azi al ministrului de agricultură, a făcut în casa magnaților o împărțire de mare însemnătate în ce privește reuniunile economice comitatense. După împărțirea aceasta dintre reuniunile economice foarte puține stau la înălțimea chemării lor. Membrii nu dovedesc nici un interes, așa că chiar ședințele nu mai cu mare greutate se pot ține. Lucrările de cancelarie le stăpânește lipsa de mijloace și de alcătuire. Secretarii sânt siliți să-și bată capul cu încasarea taxelor dela membri ca să aibă bani, cu cari să-și acopere lipsele — sau să se ocupe cu alte lucruri ca să poată trăi. Și chiar așa cele mai multe reuniuni nu pot să trăiască decât cu ajutor de stat, ce l primesc an de an dela ministerul de agricultură.

Ministrul ca să îndrepte relele acestea, a dat poruncă reuniunilor economice să-și facă socoteala pe 10 ani înainte, că anume câtă cheltuială au, iar socotelele astea să le înainteze la minister ca pe temeiul lor să se socotească ajutorul, ce e a li-se da din partea statului.

În chipul acesta cel puțin secretarii vor scăpa de grijile, ce le aveau cu strângerea banilor dela membrii și să vor putea ocupa mai mult cu afacerile economice ale Reuniunii.

Nu avem decât cuvinte de recunoștință pentru această măsură a ministrului de agricultură.

A 16-a expoziție de vite, de prasilă pentru părțile ardelene. În 1 Septembrie st. n. la ceasurile 11 înainte de amiază, se va deschide în chip sărbătoresc, expoziția de vite, ce să ține an de au în Cluj pe întinderea de lângă prome-nada orașului. Tot în ziua aceea vor fi premierile, pentru cari ministerul a dat 13 mii de coroane. În ziua a doua și a treia se vor plimba spre privire părechi de cai prinși la trăsură — și se vor licita vitele expuse, iar în ziua a patra va fi tragere la loteria de obiecte fără plată.

Economii din toate comitetele ardelene au înștiințat cancelaria, că își vor duce vitele la această expoziție, — Din partene n'avem decât să îndemnăm pe economii noștri să ia parte la expoziții. Vor avea multe de văzut și multe de în-vățat.

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta

Budapesta, 20 August 1910.

Prețul cerealelor după 100 Hgr. a fost următorul:

Oriu nou

De Tisa — — — — —	20 K. 10
Din comitatul Albei — —	20 » —
De Pesta — — — — —	20 » 40
Bănățanesc — — — — —	20 » 60
De Bacica — — — — —	20 » 70
Secară de calitate I. — —	14 » 30
Orzul de nutreț, calitate I.	12 » 75
Ovăs de calitate I. — — —	14 » 95
Oncuruz — — — — —	11 » 35

BIBLIOGRAFII.

La librăria »Tribunei« se află de vânzare, + 10—20 fil. porto:

Conan Doyle. Din aventurile lui Sherlock Holmes.	—20
Catehismul familiei Musgrave	—20
Un post ciudat	—20
Societatea celor cu părul roșu	—20
Accea care l-a învins pe Sherlock Holmes	—20
Omorul din Valea Boscombe	—30

Culegere de diferite cântece cuprinzând: hore, doine, sârbe, cântece de petrecere, marșuri, serenade, cântece populare și diverse. Intocmită de Ioan I. Ciurcu à 70 fil.

Album în amintirea canonicului Augustin Buna. Edat de clericul din seminarul Bunevestiri à 7 cor. + 30 fil. porto.

Amintiri dela »Junimea« din Iași. Vol. II de G. Panu à 3 cor. + 20 fil. porto.

Biblioteca »Lumina« à 30 fil.

No. 1 Em. Gârleanu. Trei vedenii.

No. 2 H. de Balzac. Călăul. Traducere de A. Mândru.

No. 3 Ion Agârbiceanu. Prăpastia.

No. 4 Paul Heyse. Prinșonierii. Tradus din nemțește de Alexandru Frunzescu.

Publicația »Ligel culturale« pentru ajutorarea inundațiilor din Bănat à 1 cor.

Comandele de cărți etc. precum și prețul lor să se adreseze către: Librăria »Tribunei« Arad str. Deák ferencz 20.

Posta Administrației.

Alexandru Lupan *Sliivașul de c.* Mal aveți 4 cor. de de plătit până la finea anului curent.

Redactor responsabil: Iuliu Giurgiu.

»Tribuna« institut tipografic, Nichin și conaș.

„Wällischhof“ sanatoriu

aranjat după sistemul Dr. Lahmann, cu toate întocmirile moderne ale terapiei fizicale și dietitice (1 oră și jum. depărtare dela Viena) în regiune romantică și sănătoasă. Posta și telegraf:

Maria Enzensdorf (bei Wien)

Cu deslușiri și prospecte stă la dispoziție direcțiunea și medicul șef al stabilimentului

Dr. Marius Sturza.

BORSZEKI

Borszék perla apelor minerale, remediul neîn-trecut contra boalei englezești și a anemiei. Ca beutură recoriitoare neîntrecută, între toate celelalte ape.

Kardos Miklós, reprezentant și vânzător en-gros pentru — ARAD. — Telefon: 647

Se găsește la firma Daniel Lajos »
 Dür Kocsárd » 130
 Eles Armin » 44
 Färber Lajos și fratele » 311
 Nagy Farkas » 212
 Fejér Gyula » 75
 Hoffmann Otto » 598
 Crienfeld Ignätz și alți. De asemenea în orice cafenea și cârciumă mai bună.

Credit pe ipotecă, pe cambiu și pentru oficianți mijlocește

Herzog Sándor

ARAD,

str. Weitzer János 15.

Telefon nr. 376.

PUBLICAȚIUNE.

Se aduce la cunoștința publicului românesc, cumcă realitățile nemeșesti aparținătoare fostului domeniu Conte Latour de pe teritoriul comunelor Ususău (Hosszuszó) cu circa 1800. Chelmac (Kelmák) cu circa 1900 și Belotinț (Belotinc) cu 3500 jugăre catastrale; pământ arător, livezi, pădure și pășune, — sunt de vânzare. — Toate trei comunele sunt situate de partea stângă a Murașului în comitatul Timiș, cercul Lipova. Informațiuni detaliate dă Dl. Dr. Aurel Cloban, avocat, Lipova (Lippa, Temes m.)

Asudarea mânilor!
Asudarea picioarelor!
Asudarea subțioarelor!
Iacetează în decurs de o oră dacă folosești:
"SUDORAN"-ul
a lui **MOLNÁR.**

Copiile epistolelor de recunoștință sunt autentice de notarul public

Stim. dle farmacist! Medicamentul »SUDORAN« comandat dela Dta, vă mărturisesc, e bun și mi-a folosit. Primii mulțămitele mele. Cu stimă. Cont. S. P.

On. d. Molnár János, farmacie la »Duhul sfânt« Szombathely. Nu pot înțelăsa ca să nu vă fie cunoscut, că medicamentul d-tale »SUDORAN« contra asudării picioarelor și subțioarelor are efect surprinzător și e nevătmător și cu conștiința liniștită recomand oricui. Cu stimă Sz. M. căp. inetr., R. St. Die! Din »SUDORAN«, leac contra asudării picioarelor, mânelor și subsuori am procurat încă pentru 3 persoane, și întrebându-i despre rezultat, mi-au lădat foarte. Cu stimă A. S. învățător, Gy.

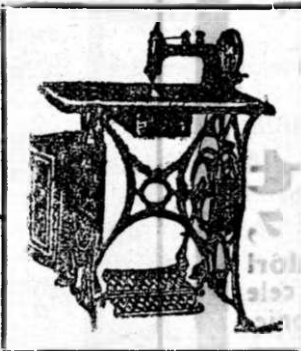
St. Die apotecar Molnár! Răspunzând la cartea d-tale, am cea mai mare recunoștință pentru »SUDORANUL« d-tale Pentru că și eu am suferit în mare măsură de asudarea picioarelor și după două masage mi-a trecut de tot. Am mântuit și alții mulți cu produsul d-tale și te rog să-mi mai trimiți 2 sticlute — și acestea pentru alții. Am rămas cu stimă G. K. ospătar S.

St. Die apotecar! Am primit »SUDORANUL« comandat, contra asudării de picioare, mâni și subsuori. Credemă, că cine-l folosește după receta precisă, îl află de neprețuit. Cu stimă F. E. coafar, F.

Așa zisul »SUDORANUL« contra asudării de picioare, mâni subsuori, pregătit de d-voastră, are un efect atât de excelent și sigur, că cu cea mai bună conștiință îl pot recomanda nu numai celor din patrie ci și străinătății, întrucât »SUDORANUL« înțrece mult toate fabricatele străine, de cari m'am folosit până acum. Îți datorez mulțămită, că m'am scapat de boala neplăcută, Salut R. A. învățător A.

Se poate comanda la pregătitorul:
Molnár János, apotecar în Szombathely.
Prețul unui flacon 1 cor. 30 fl.
dacă se trimite suma înainte, porto-franco.
Numai »SUDORAN« prov. cu marcă să se primească.

mașini de cusut
cu plătire în rate.

Mare asortiment la:
Joan Kalenda
Oradea-Mare (Nagyvárad).
— lângă biserica Holdaș. —
Telefon pentru întreg comitatul No. 245.

ANUNȚ.

Din 1 Septembrie a. c. începând am lipsă de
un candidat de avocat
cu praxă. Salariul care se solvește ulterior — pe lună este 120 cor., iară dela esmisiuni afară de spesele efective 6 cor. diurnă la zi. Reflectanții au a se adresa deadreptul la mine în Timișoara.
Petru Țigle, avocat.

JOSEF JIKELI, Sibiu, str. Cisnădiei Nr. 47. — Telefon Nr. 190.

neguțatorie p. articlii de sticlă, porcelan și metal; farfurii și blide înflorate, rame p. icoane, globuri și lămpi, oglinzi țigle de sticlă.

Recomandă scule bisericești:
Cupă și vas de botez; Potire argintate și pe dinăuntru aurite; Cădelniță; Căldărușe pentru apă sfințită; Candele de părete de bronz; Candele argintate; Cruci; Sfeșnice de altar și Candelabre.
Ieftin de tot: **Candelabru aurit**, pentru 6 luminări, în mijloc cu vas pentru unt-de-lemn și glob — de sticlă roșie cu prisme de sticlă cu tot K. 43 —
— La dorință servește cu catalog gratis și franco. —

Cele mai excelente instrumente pentru săparea de

fântâni arteziene

le pregătește și expediază
VÁRADY LAJOS
fabrică de instrumente
H.-M.-Vásárhely, VI., Ferencz-utca.
Nu trebuie să anteprenori; domeniile, comunele, singuricii: singuri pot face săparea cu instrumentele mele.
— Primlucrător mijlocesc. —
Recomand și mașini pentru împletit de sirmă.
Catalog de prețuri trimis gratis și franco.
— Premiat la 6 expoziții. —

Prăvălie nouă de ghetete pentru dame și bărbați

Oradea-mare—Nagyvárad.
Colțul str. Rákoczi și Nagy Sándor. (Lângă Czillér).

Am muncit ca croitor în Budapesta și străinătate și mai în urmă am fost mai mult timp conducător de prăvălie la renumitul pantofar **Ferenczi** din Cluj. În urma experiențelor câștigate pregătesc neexcepționabil și cu prețuri moderate **ghete americane și franceze pentru bărbați, femei și băieți**, mai pregătesc și **ghete orthopedice** conform ordinelor medicale pentru picioare bolnave, apoi **ciuzme elegante** (ciobote) pentru vânzatori și pentru călărit. — La comanda din provincie este de ajuns trimiterea unei ghetete folosite. — Rugând binevoitorul sprijin al on. public, sunt cu distincție stimă:

PAROCZAY MÁTYÁS, pantofar.

Abonați și răspândiți în toate părțile țării

TRIBUNA

unicul ziar politic național român ce apare dimineața.

Un cand. de avocat,

român cu praxă ori incipient să cercă pentru cancelaria lui Dr. Andrei Ilie, avocat, Tenke (cott. Bihor). —

SCHAEFER RICHARD GÉZA

lăcătar tehnic,
pentru zidiri, instalare de apeduct și canalizare în **ARAD, strada Batthyányi Nr. 17.**

Pregătește cordoane pentru râuri, trepte și balcoane, vetre de fierț din fier făurit.

Atelier de instalare:
Rățele de țevi pentru apeduct. Jațuri fără miros. Pissoare, spălătoare, odăi de baie și aranjare de orice sistem — pentru încălzire centrală. —

NOUȚATE! Mode de cogulare de autogen sau automat cu ajutorul acetilenului sau oxigenului, prin ce obiectele stricate pregătite din fier făurit, oțel, fier vărsat și aramă în modul acesta se pot repara ușor, conform scopului.

Fabricație proprie.

La o haină de primăvară sau vară se cere un cortel elegant și modern sau un **en-tout-cas.**

Firma:

Th. Schmidt

Sibiu (Nagyszeben) Reispargasse 7, ofere cel mai bogat asortiment de modele admirabile și culori moderne frumoase, în execuție solidă, pe lângă prețurile cele mai ieftine. Serviciu solid. Reparaturile se fac ieftin și grabnic.
Comande prin postă prompt.

Dacă voiți să cumpărați mezeluri și șuncă — din loc curat și pregătite gustos —

Să vă adresați:

către fabrica de măcelărie și cârnărie cu putere electrică (fond. în a. 1879) a lui

LÁSZLÓCZY TESTVÉREK

CLUJ—KOLOZSVÁR, Mátyás király tér 23. (Iparospalota)

unde se pot căpăta zilnic următoarele mezeluri:

Pariser — — —	Cârnaț șuncă — —	Galantin de mai — —
Crișolin — — —	Rollui șuncă — —	Masaic — — —
Extra — — —	Rusesc — — —	Picior umplut — —
Caș de carne — —	Rollut rusesc — —	Mortadella — — —
Caș cu măieș — —	Paranon — — —	Gottha — — —
Cârnați p. vâșători —	Măieș rece — — —	Mensel — — —
Cârnați cu sl. p. vânat	Caș rece de măieș —	Caș de limbă — — —
Salamă de vavă — —	Pastete de mai — —	Sângerete cu slănină —
Pastete de sânge — —	Rollui de pept — —	Limbă umplută — — —
Caș de porc I — — —	cu felurite umflături ș.a.	Rollui de carne — — —
Caș de porc II — — —	cu sânge, mai, limbă.	Galantiu de vițel — —
Cași de urchi — — —	Tortă de carne — —	Pastete de ciuperoi — —
Cartaboș negru — — —	Craçovean — — —	Pastete de mai de gășă —

Comandele, atât cele din provincă cât și cele din loc, se execută prompt și în calitate neexcepționabilă,

Recomandăm preparare proprie, precum și șunce de Cașovia și Praga, carne fină, slănină albă, afumată, ardeată, fiartă și pentru unsoare și unsoare proaspătă de porc.

Cărnuri proaspete, ș. a. carne de vită, de vițel mare și sugător zilnic carne de porc și de miel dimineața dela orele 6—1 și d. a. dela, 3—8¹/₂.

● **Artefactele de Granit** ●
● **și peatră de Var.** ●
Knott József, Majdán.

● Prima fabrică Lugoșană de Cement și ●
● Intreprindere pentru lucrări de Beton. ●
● Intreprinzător de clădire. ●
● Telefon nr. 119. ●
● Cancelaria Fabricii de Cement și clădire: ●
LUGOȘ, str. Buziașului, vis-à-vis de casa vamei.

● Artefactele mele sunt aranjate cu ●
● cele mai nouă mașini sfărâtoare, ●
● prelucrătoare și lustruitoare de ●
● peatră și întreprind ori-ce lucrări ●
● de pletrărie în granit sau în ●
● piatră de var. Pe comande furnizez ●
● în cel mai scurt timp pietrii și lespezi ●
● de peatră prelucrate. Lucrări de ●
● sculptorie se pregătesc după desem- ●
● nuri cu cea mai mare punctualitate. ●
● Furnizez: bolovan, peatră cloplită, ●
● prund de granit și sfărîmături de ●
● granit pentru prunduire de drum, ●
● precum și la tot felul de lucruri de par- ●
● dositor, pietrii de acoperit și mărginit. ●

— Telefon pentru oraș și comitat Nr. 318. —
Atelierul special de reparat
al renumitei firme:

Schmerek E.

— Temesvár-Jószefváros, Bonnáz-u. 14. —

Primește tot-felul de reparări și transformarea motoarelor cu benzin, gaz și ulei brut, absorbitoare de gaz, locomobile cu benzin și ulei brut și Arlapuri p. trierat. Bastimente cu benzin, pompe-motor. Mașină de fabricat ghiață. Montări specialiste de mori cu prețuri moderate, precum și reparări de automobile, bastimente și biciclete-motor. Depozit de articlii tehnici. Fișile magnetice. Unsoari. Material de condensajune. Arzătoare cu acetilen. Material pentru instalări cu electricitate. Cereți catalog de prețuri și prospect gratuit. — Serviciu conștințios —
— Telefon pentru oraș și comitat Nrul 318. —

Ceasornice de turn

pentru palate, case comunale, fabrici, locuțe private regulează și aranjază mai favorabil:

Müller János,
Successorul lui Mayer Károly
dela prima aranjare cu vapor a fabricii de oroloage din:
Budapesta, VII., Tökölly-ut 52.
— (Casa proprie) —

Cataloge și specificări de prețuri trimit gratis și franco.

Internat nou în Lipova-Lippa.

Se atrage atențiunea onorașilor părinți că în anul școlar 1910—11 se va deschide un internat de băieți în Lipova, corespunzător întru toate cerințelor moderne, a cărui supraveghiere generală va fi încredințată directorului școlilor medii, iar supraveghierea învățământului, corpului profesorial, pecând a stării sanitare va fi încredințată medicului orășănesc.

Din cauza lipsei de spațiu în anul întâi se va primi numai un număr restrâns de elevi, din școala de comerț, civilă și primară pe lângă taxe moderate.

Prospecte trimite la cerere:

A Lippai Diák-Otthon Igazgatósága
Lippán.

G. Orendt & W. Fejeri

curelari, senari, și negustori de geamantane în Sibiiu — Nagyszeben, Heltauergasse 45.

Se recomandă pentru pregătirea lucrărilor de trăsuri, șele și călărie deasemenea geamantane și genți.

Avem în depozit tot-felul de articoli pentru voiaj, fumat, sporturi și excursii, pe lângă prețuri convenabile.

Recomandăm pe urmă cei mai buni jamperi de piele, fabricație proprie, pentru civili și militari, cari stau strâns lipite de picior, deasemenea curele pentru mașini. Prospect de prețuri se trimite gratis și franco referindu-vă la ziarul nostru.

= Atelierul de fotografiat a lui =

Csizhegyi Sándor

Cluj—Kolozsvár, Piața Mátyás király-tér Nr. 26.

(Lângă farmacia lui Hintz).

* * *

Aici se fac și se măresc cele mai frumoase fotografii, deasemenea acvarele, picturi în olei, specialități pe pânze ori mătase cari prin spălare nu se strică. La firmă fiți cu băgare de seamă n'o confundați, Cluj—Kolozsvár, piața Mátyás király-tér 26, lângă farmacia lui Hintz.

Referindu-vă la „Tribuna” veți avea favor în prețuri.

Babós Béla

fabricant de instrumente muzicale în

Sibiiu, (Nagyszeben) Piața-mică 24.

Unicul fabricant în Sibiiu. Cel mai ieftin și cel mai bun depozit de cumpărat pentru orice instrumente, precum: violine, țitere, clarinete, harmonice, și totfelul de instrumente de suflat din alamă, etc.

Cele mai bune și mai ieftine corzi de violine. Mare depozit de Gramofoane în diferite mărimi, precum și Scala-Record. Mare asortiment de plăci pentru gramofoane cu prețuri ieftine. Comandele se efectuează prin trimiterea banilor înainte sau prin rambursă. Reparaturile se execută artistic și cât se poate de prompt.

Primul atelier ardelen aranjat cu putere electrică pentru scobirea pietrelor și fabrică de pietrii monumentale.

GERSTENBREIN TAMÁS és TÁRSA

sculptor și meșteștrul pietrar.

Atelierul central al fabricii Kolozsvár, Dézsma-u. 21.

Magazin de pietrii monumentale, fabricate proprii din: marmoră, labrador, granit, sienit etc. Kolozsvár, Ferencz József út 25.

Cancelarie Centrală:

Nagyszeben, Fleischer-gasse 17.

Filiale: Déva, Nagyvárad.

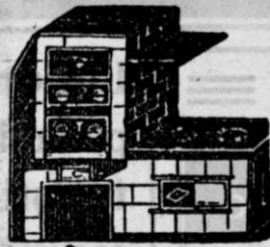
In atenția onoratelor dame!

In salonul de modă pentru
pălării speciale de dame,
deschis în Sibiiu, Fleischer-gasse Nr. 7—9,
al d-nei **Johanna Jekeli,**

se găsesc în bogat asortiment cele mai noi modele de Paris, atât gata cât și forme numai. Intrarea e liberă și neobligătoare, prețurile cele mai moderate.

Se primesc totfelul de reparaturi și transformări; pălării de doliu se fac gata în 24 ore.

Se află în depozit tot-felul de reticole, genți pentru dame, moderne și prima calitate.

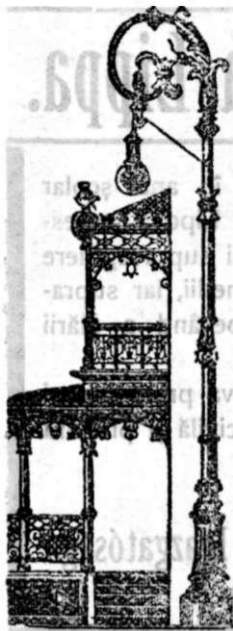
Zorger György

lăcătar artistic și pentru clădiri
Nagyvárad, Körös-utca 9.

Pregătește orice lucrări din acest ram, cât și reparaturi ca scări, coridoare, cerdacuri, grillage, căminuri, porți, ferărie pentru portale și clădiri, deasemenea repararea și prefacerea caselor vertheimiane etc.

aranjament pentru - riev de metal aranja-
măcelării și căsăpii, mente pentru biserici
basreliefuri, strungă- in execuție splendidă.

Desemnuri și prospecte se trimite gratuit.

MEGYERI IMRE

văpsitor de haine, curățitor chimic, broderie, și institut pentru spălătul rufelor cu aburi, în ALBA IULIA. Gyulafehérvá. Széchenyi-u. (lingă biserica călug).

Primește curățiri lucioase și fine, curățire de trusouri, albituri de desupt, de masă și de pat, perdele și orice lucruri din brânșă aceasta cu prețuri foarte moderate. Curățire și clopsitorie chimică de tot-felul de haine pentru bărbați și femei, pardesii fără a le desface, apoi materii de mobile, perdele, dantele etc., cu prețuri moder.

RICHTER și ZEPENEU

BISERICA-ALBĂ
— Szászka-ut 112. —

pietrari

— VÂRȘET —
Ferencz József-tér 23.

Recomandăm on. public din Vârșet și jur cele mai moderne

MONUMENTE MORMÂNTALE

de granit negru svedian, sienit, labrador, marmoră albă de Ruschița, trachit pentru cripte și pentru tot felul de zidiri.

Liferăm din piatrăria proprie tot felul de lucrări de brânșă piatrărici. Depozit de pietri de hotare.

Văd. Engel Vilmos^{ne}

institut chimic pentru curățirea și vopsirea mătasei, stofei etc.

Făgăraș—Fogaras (Transilvania).

Intreprindere de primul rang.

Primește spre curățire chimică, cu prețurile cele mai ieftine, fără ca să le descoase, tot-felul de haine de bărbați și femei.

Haine pentru baluri, uniforme, cojoace de iarnă, coviltire, covoare, lucruri de mână, șaluri, dantele, pene, mănuși, ș. a. precum și ghete de piele albă, etc. etc.

Aranjament modern și de specialitate! Transformarea, curățirea și înălțirea perdelelor de dantele și a țesăturilor.

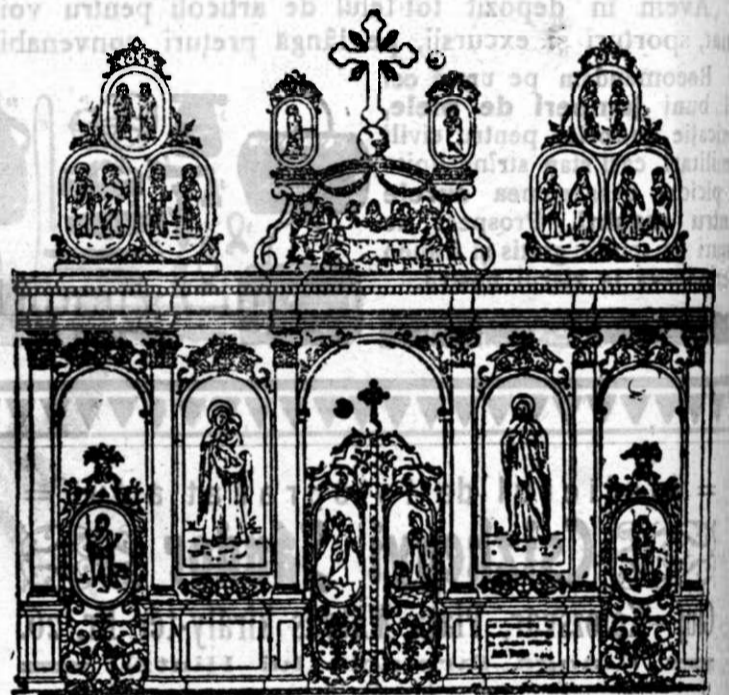
Fondată la 1870.

Fondată la 1870.

— Edificator de altare și iconostase bisericești. —

Komáromi László

Rákospalota (l. Budapesta) Str. Főut 49.

Edifică și aranjază pe deplin:

altare, iconostase, icoane, statuie, strane, amvoane, scaune (bănci) bisericești, ș. a.

Renovez pe deplin, ori în parte bisericile pe lângă prețuri foarte ieftine. Poftim pe ori-cine să binevoiască a compara prelininarele mele cu ori-care din străinătate.

LIMONATA KRISTÁLY

se poate purta în buzunar,
e cea mai ieftină și cea mai bună limonată.

Limonată contractată în praf. Se poate foarte comod purta în buzunar. O porție 6 fileri. O cutie pentru turiști cu 12 porții 80 fileri. - Face bune servicii în excursii la sporturi și militari la exerciții. Se găsește în orice prăvălie de delicatose și coloniale. Discompusă cu orice apă dă o limonată ireproșabilă. — O pregătește — — fabrica de limonată Kristály a lui — —

KERTÉSZ ERNŐ

farmacist în SZABADKA, 103 Tr.